

NAŠ GLAS

Glasiilo javnih namještenika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

==== Cijena u prodaji 1 K 50 fl. ====
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata K 72—
 Polugodišnja „ 36—
 Četvrtgodišnja „ 18—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

==== Цена у продаји 1 K 50 фл. ====
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата K 72
 Полугодишња „ 36
 Четвртгодишња „ 18
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimaka cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizaciji, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Gojite in ljubite kritiko!

Kritike nam je treba. Na vseh poljih, v vseh strokah. Kritika, če je resna in stvarna, je vedno koristna in plodonosna. Zabavljanje psovante poniževanje, seveda ni kritika.

Nekateri ljudje pa smatrajo tudi najresnejo kritiko za zabavljanje. Ne prenesajo nobene kritike ter se neprestano čutijo ponižane in razžaljene. Kot individui ali pa kar solidarno. Nemogoče je delovati s takimi ljudmi. Neverjetno so domišljivi. V vsem se čutijo vzvišene nad kritiko, popolne in nedotakljive. Napredek je zanje izključen. Domišljajo si, da so os, okoli katere se vrti ves svet; vsi drugi jim ne brigajo, nič ne zanimajo, kajti sami sebi so alfa in omega.

Da more obstajati človeška družba le iz kompromisov, iz prilagodevanja, medsebojnega popuščanja in odpuščanja, iz samih obzirov na desno in levo, tega ne priznajo nikoli. Samo da je njim prav! Samo da se njim dobro godi! Vse ostalo lahko vzame zlodej. Da bi mirno poslušal, tako misli in sodi sodržavljani tovariši, da bi mirno razmišljali o tem, kaj ga boli ne tega ne. Zlasti če bi se nekoliko tika tudi lastnih koristi. Da imajo le sami cel hlebec! Če nima kritik nitj koščka, kaj za to: njim želodec ne kruli, ni želodec na ni njim prav nič mar! Če se rojaku godi krivica, — eh, sam si naj pomaga, mi pa ne ganemo zanj niti s prstom! Saj on ni kritik, nego zabavljaj, kj hoče škoditi nam.

Uredništvo „Našega Glasa“ bi gotovo lahko povedalo marsikaj, kar bi dokazalo, da med slovenskimi javnimi nameščenci marsikdo nima nitj pojma, kaj je potrebna in plodonosna kritika, kaj je resnična kolegijalnost in kakšen namen naj ima naše glasilo, ako hočemo, da nam koristi. So med nami, ki jim je lastna kategorija vse, nekaj sakrosančnega glede česar ni dovoljena nobena kritična opomba. „Naš Glas“ poznajo le, če trobi absolutno le v njihov rog, osrednjo zvezo obuševalo le, če gre za njih bene. O kakšni široki kolegijalnosti z vsemi ostalimi organizacijami pa se jim niti ne sanja. Saj taka kolegijalnost zahteva kompromisov, prilagodevanja in obzirov na desno in levo. Tega pač ne priznavajo. Jemali bi neprestano, a dali, popustili — nikoli!

Doživeli smo tekom dveh let, odkar imamo „Naš Glas“, že marsikatero raz-

očaranje. Predstavljali smo si včasih kolegijalno kolegijalnost povsem drugače. „Vsi za enega, vsak za vse!“ Kolikokrat se greši proti temu temeljnemu načelu vsake organizacije!

Uredništvo je dajalo svobodno besedo vsakomur v nadi, da se o vsakem prepornem vprašanju lahko resno debatira. Oglas se pro in contra, pa zopet pro in zopet contra. Tako se vprašanje razčisti in dožene, je mislilo. A nekateri so mislili drugače. „Napada nas! prezira nas! piše le za višje! poteza se le za nižje!“ — so listu očitali, dasi je hotel ustreči vsem ter želel le izzvati objektivno iskanje resnice in pravice. In odgovodalj so listu naročbo, namesto da bi mirno in stvarno odgovorili drugačnemu mnenju. Kritike pač ne preneso nobene in ž nimi kolegijalno delati za isti končni cilj, ni mogoče.

In gorje listu, ki bi se lotil kritike izrodov in izmečkov med jav. nameščenci! Dasi bi bila taka kritika silno potrebna, nam vsem v čast in na korist. Tedaj bi se kar precej pojavila kolegijalnost in razkazovala bi se najbahatejša kolegijalnost. Ampak iz vrst izrodov in izmečkov! Kričali bi, terorizirali in organizirali proti taki kritiki vse, kar leze ino gre.

Če pa poslušate ljudi, ki imajo oster pogled in tanek sluh, zveste marsikaj ludo negativnega, kar bi se moralo grajati in bičati predvsem v „Našem Glasu“. Doslej si tega „N. Glas“ ni upal, ker pre dobro pozna naše Pappenheimovce. Vbodoče pa mu bo treba naiti poguma tudi za najbridkejše resnice. Sicer se pojavi — kritika drugje, kjer nam bo škodila. Pomesti in iztrebiti, izrovati in ožigosati bo treba marsikaj v lastnem domu, sicer nam ljudje upravičeno lahko očitajo, da smo — vsi enaki!

To bi bila velika krivica.

Delavni, pošteni in trezni javni nameščenci morajo le pozdravljati, ako se izbiča lenuharje, koruptneže in rjance. Proč ž njimi, ker le sramoto in škodo nam delajo. S takimi tovariši, bodisi na deželi, bodisi v mestih, ne gojimo ne kolegijalnosti, ne kolegijalnosti!

Slovenski javni nameščenci želimo, da nas ljudstvo respektira in da prizna opravičenost naših teženj. V to svrhu pa moramo sami storiti vse, da bo ljudstvu mogoče nas spoštovati in z nami sočustvovati. Ne tajimo, da jih je med nami.

žal, še vedno preveč, ki se vedejo in žive tako, da nam pri ljudstvu respekt izpodkopujejo in zbujaajo proti našim težnjam celo odpor!

Avstrijski novoizvoljeni predsednik, dr. Hainisch, je v svojem nastopnem govoru pred ministri in najvišjim državnimi uradniki priporočal: „Več dela, več štedenja in več treznosti!“ — Marsikom — ne vsem, hvala Bogu! — v Jugoslaviji bi bilo nujno priporočati isto. Tudi med javnimi nameščenci, le priznajmo! Poznamo jih in pozna jih narod — v Ljubljani, po drugih mestih in trgih...

Proti takim rak-ranam na našem telesu bo treba torej noža in ognja. Slovensko uradništvo in vobče javno nameščentvo se takih operacij ne boji, nego si jih želi. Zakaj, zopet hvala Bogu! — generalizacija in pavšalno bičanje sta in bosta izključena. Na to dejstvo smo in bomo lahko vedno ponosni.

„Živel kritiko!“ je pred pol stoletjem vzkliknil Fran Levstik. In za novo leto v poslednji številki II. letnika „Našega Glasa“ kličemo slovenskim javnim nameščencem: Gojite in ljubite kritiko! Potrebna je in le koristna nam bo.

Uredba

o činovniškim potrošačkim zadrugama.
 (Uredba gospodarskih zadrug javnih nameščencev.)

Ovih dana Ministarstvo Financija dovršuje uredbo o činovniškim potrošačkim zadrugama, koja ima vrlo mnogo interesnih momenata, te zaslužuje, da se o njoj malo opširneje progovori.

I.

Činovničke potrošačke zadruge mogu se osnovati u svima mestima, gde se najmanje 10 državnih službenika sporazumu u tome cilju.

Članovi ovih zadruga mogu biti: državni činovnici i službenici, kao i sve osoblje, koje radi u državnim nadležstvima ili preduzećima, ili koje prima pomoć ili penziju iz državne kase. Isto tako članovima zadruge mogu postati i porodice (udovice i siročad) svih gore pobrojenih kategorija.

Svaki član zadruge dužan je uplatiti bar jedan udeo, koji ne može biti manji od 100 dinara.

Odgovornost je ograničena.

Članstvo u zadrugama je fakultativno t. j. sva gore pobrojena lica imaju pravo, da stope u potrošačku zadrugu, ali im se ostavlja sloboda, da, po svom nahođenju, budu ili ne budu članovi. Ali, ako bi se u jednom mestu osnovala ovakva zadruga, državni službenici, koji se u tom mestu nalaze, mogu biti članovi samo te zadruge, to jest, oni ne bi imeli prava, da u istom mestu osnuju drugu zadrugu, ako bi im se iz ma kog razloga, rad one prve ne bi dopadao.

U vezi sa ovim fakultativnim karakterom stoji i odredba: da jedno lice, koje je postalo član zadruge, može u svako doba iz iste istupiti. No pored ovog svojevolumno dolazi i prinudno istupanje, na ime: upravni odbor svake zadruge vlastan je — prema odredbama, koje će se u pravilima utvrditi — da jedno lice isključi iz članstva.

Potrošačke Zadruge, osnovane po ovoj uredbi, prodavaće samo za gotovo, i po pravilu, samo zadrugarima. — Znači dakle da će po izuzetku, moći prodavati i nezadrugarima.

Interesno je napomenuti — usled veze koja nastoji sa Savezom — da svaka potrošačka zadruga mora osnovati rezervni fond, u koji se unosi od godišnje čiste dobiti najmanje 20%. Ako bi dotična zadruga prestala, i u roku od 10 godina ne bi se u istom mestu osnovala nova zadruga, — taj će fond postati svojinom Glavnog Saveza Zemljoradničkih Zadruga.

Potrošačke zadruge uživaju sledeće koncesije:

1. Oslobođene su od svih poreza i taksa,
2. uživaju refakcije na državnim željeznicama,
3. dobijaju od države (Ministarstva Finansija) čekove na inostranstvo po spuštenom kursu.
4. dobijaju iz državnih šuma i rudnika drvo i ugalj po ceni režijskih troškova,
5. dobijaju — ako u dotičnom mestu postoje — od države besplatno lokale, potrebne za rad.

II.

Sve zadruge, osnovane po ovoj uredbi, moraju stupiti u Savez Potrošačkih Zadruga, koji će se osnovati, čim se tri zadruge sporazumu u tome cilju.

Kad se ovaj Savez bude osnovao, sve zadruge, kao što je naglašeno, moraju postati njegovi članovi, i kao takvi dužne su uplatiti, na ime članskog uloga po jedan udeo na svakih svojih 100 zadrugara!

Jedan udeo ne može biti manji od 500 dinara.

Zadruge, koje bi odrekle, da stupe u Savez, biće odmah razsturene. Isto tako likvidiraće i one zadruge, koje iz ruku polovicu svoga kapitala, koje spadnu ispod 10 članova, i koje Savez isključi iz članstva.

Savez Potrošačkih Zadruga ima vrlo opsežan delokrug rada, na ime:

1. On se stara o osnivanju potrošačkih zadruga i propagira ideje o zadrugarstvu.
2. Vršiti reviziju postojećih zadruga (svaka zadruga mora biti pregledana bar jedanput u dve godine).
3. Vršiti nabavku robe za račun pojedinih zadruga. (Iz uredbi se ne vidi, da li samo za račun zadruga ili i za račun zadrugara.)

4. On ima za dužnost da organizuje osiguranje među zadrugarima svojih zadruga, kao i razne vrste pomoći za slučaj bolesti, starosti i invaliditeta.

5. Prima uloge na štednju — od zadruga i od zadrugara — i daje kredite zadrugama. (I ovde se ne vidi, da li može dati kredit i zadrugarima pojedinih zadruga.)

U vezi sa ovako širokim delokrugom uredba se postarala i za dovoljno veliki kapital.

Kapital Saveza obrazuje se na sledeći način:

Pored udela pojedinih zadruga (na svakih 100 zadrugara najmanje jedan udeo od 500 dinara) u korist Saveza zavedena je i jedna vrsta poreza na sve državne službenike, na ime: od svih državnih službenika naplaćivaće se u korist Saveza, za vreme od 5 godina godišnje po jedna desetina, njihovog mesečnog dodatka na skupoću. Ciframa izraženo znači, da će porez na činovnike u korist Saveza izneti za niže činovnike po 375 dinara za više činovnike po 450 dinara za činovnike sa platom od preko 7500 dinara 525 dinara.

Naizad se u korist Saveza naplaćuje 1% od svih isplata iz državne kase.

Ove dve poslednje pozicije ulaze definitivno u svojinu Saveza, i ako bi ovaj prestao egzistirati, te sume ne bi bile podeljene među njegove članove, već bi pripale u svojinu Glavnog Saveza Zemljoradničkih Zadruga.

Istu sudbinu imao bi i rezervni fond Saveza, u koji se svake godine odvoji najmanje 50% od čiste dobiti.

Prinašamo to uredbu po beograjskom „Trgovinskom Glasniku“ z dne 15. t. m. št. 233 s pripombo, da so nekatere do ločbe neizvedljive in nesprejemljive ter se nam zde naravnost neverjetne. Več govorimo o tej uredbi v naslednjem posebnem članku.

Skupština javnih namještenika u Zagrebu.

Osnutak činovničkih potrošačkih zadruga. — Neprihvatljiva uredba. — Rezolucija.

Radi uredbi o osnutku činovničkih potrošačkih zadruga i radi stvaranja glavne oduzimanjem desetog dela od dodatka za skupoću za stiečani savzao je S. J. N. skupštinu javnih namještenika koju je otvorio podpredsednik nadsavjetnik dr. Kukolić. Pozdravivši prisutne, podijelio je riječ tajniku gosp. Mlinariću. U novinstvu bilo je već više vijesti o nakanama centralne vlade da osnuje te potrošačke zadruge, ali tome nije nitko mogao vjerovati. U svojoj sjednici pretresao je središnji odbor S. J. N. ovu uredbu i zaključio, da je neprihvatljiva i da se ima protiv uredbi protestirati. U tu svrhu sastavljeni memorandum predao je g. podbanu Roicu koji je izjavio da se slaže sa stanovištem S. J. N., te je otputovao u Beograd, da ondje uzastoj ovu uredbu stornirati.

Zanimivo je, da se u naredbi već sada predviđa raspust te potrošačke zadruge a što je najinteresantnije kapital bi u tom slučaju prešao u korist zemljoradničkih zadruga! Način, na kojem se osniva ta zadruga štetan je po javne namještenike jer osjetljivo dira u onako bijedni položaji javnih namještenika a pogotovo u umirovljenika. Nerazumljivo je,

kako se centralna vlada baca na ovakve osnove bez pitanja i privole javnih namještenika. To zapravo znači miešanje državne vlasti u privatno pravne prilike javnih namještenika. Ukupna beriva javnih namještenika ne odgovaraju ni približno današnjoj skupoći i ne podnose nikakva ustezanja. Centralna vlada postupa tako, kao da javni namještenici ne znaju raspolagati sa svojim vlastitim sredstvima. Ako su takve zadruge zbilja potrebne neka ih ministarstvo ustrala svojim sredstvima. Zemaljska vlada u Zagrebu popratila je protest, koji je odaslan u Beograd, izvješćem, da se potpuno slaže s tim stanovištem, te je zatražila, da ova nepravedna ustega bude obustavljena.

Inženir Dragić konstatira, da je ova uredba naišla na općenito negodovanje. No stvar je perfektna pa izглеda, da će teško uspijeti, da se ova uredba ukine. Drži, da je središnji odbor S. J. N. morao odmah, čim su se u novinstvu pojavile vijesti o toj uredbi, izviditi na vrelu što je na stvari i smiesta upozoriti na pogreške te uredbi. To je bilo tim nužnije, što je već prigodom akcije za poslednje dodatke bilo naglašeno, da su to poslednji dodaci, da država više ne može dati i da će u buduću nastojati, da stvaranjem ovakvih potrošačkih zadruga, poboljša materijalni položaji javnih namještenika. Konačno postoje drugarski nam savezi u Sarajevu, Ljubljani, Beogradu i Splitu, pa zašto se nije vodstvo S. J. N. stavilo i s njima u vezu?

Tajnik Mlinarić veli, da je središnji odbor poduzeo sve što je predgovornik napomenuo. On se je informirao kod naše vlade, ali nioj nije bilo ništa poznato. Naravno je, da je vodstvo S. J. N. smatralo te neoficijelne vijesti patkama. Ni prigovor, da odbor ne stoji u vezi sa ostalim savezima ne stoji, jer stojimo u živom kontaktu s našim drugovima u ostalim pokrajinama. U tu svrhu i izdajemo „Naš Glas“. Savez nije načelno protiv zadruga. Neka ih vlada osniva i javni namještenici će se koristiti njima, ako će to biti moguće, ali se moramo ograditi protiv toga, da nam se prisilno oduzima deseti dio naših beriva, za zadruge koje još nisu osnovane, a bog zna, kad će se osnivati, a u slučaju, da ne će moći funkcionirati razići će se, a prometni kapital, stvoren našim novcem, dobit će zemljoradničke zadruge. Izглеda, da to nije drugo nego eksperimentiranje, a ako država hoće eksperimentirati, neka to čini na svoj račun.

Profesor Peroš veli, da ne ćemo nikakovo eksperimentiranje. Sada zasieda konstituanta naš najvišji forum. Ona neka odredi, da se snize cijene i sve je riješeno! Neka se snize cijene, pa ne ćemo trebati ni dodatka, ni zadruga.

Profesor Nikolić veli da nemamo ništa protiv zadruga, ali da si ne damo otmati od naših i onako premaleni beriva. To znači dirati u privatno-pravne odnose javnih namještenika. Smiješno je, da za tu zadrugu treba, da svi jednaki do prinesu i oženjeni i neoženjeni i oni u Zagrebu i oni u provinciji. Kakvu će korist imati od takve zadruge n. pr. učitelji u kakvom zabitom lčkom selu? Predlaže na prihvat slijedeću

Rezoluciju:

Javni namještenici na svojoj skupštini od 21. XII. 1920, sazvanoj radi oglasa

delegata ministra finansija o usteži desetor diela jednomesečnog dodatka na skupoću, nalaze, da je ovakovo ustežanje od njihovih beriva bez njihova pitanja i privole neopravdano i protuzakonito, što više miešanje državne vlasti u privatno-pravne prilike javnih nameštenika.

Javni nameštenici neodlučnije protestiraju protiv takva postupka državne vlasti i zahtevaju, da se provedba spomenute naredbe obustavi i to s ovih razloga:

1. Ukupna beriva javnih nameštenika ne odgovaraju ni približno današnjoj skupoći i ne podnose nikakvog ustežanja;

2. dodaci na skupoću su uopće nezamislivi pa ne smije dakle ni država od njih ništa ustežati;

3. javni nameštenici stoje na stanovištu, da je dužnost države, da ih dolično plaća, a oni će sami najbolje znati nabavljati ono, što im je za život potrebno pa te time i državi uštedjena svaka dalina briga za njihove materijalne prilike kao što je i osnivanje ovakovih zadruga.

Prof. Peroš predlaže, da se rezoluciji doda još dodatak: »Javni nameštenici, kao stalež, koji još zna i može razlikovati, što je moralno a što ne, molí sve predstavnike državne vlasti, da smiesta učine sve, što je moguće, da se snizi cijena raznoj robi. Skupoća je jedini uzrok svemu današnjem nesnosnom stanju i ako se ona odstrani, bit će odmah uredjene činovničke plaće i dana prava vrijednost našem novcu.«

Rezolucija je jednodušno primljena, pa je nakon još nekíh govora o prilikama nameštenika okružnih blagajna i glede izjednačenja plaća sa srbijanskim činovnicima skupština zaključena. Rezolucija je oglasana ministarskom savjetu i svim političkim klubovima u konstituenti.

Nasilno in nepraktično.

(Opombe k »Uredbi potrošačkih zadruga«.)

»Trgovinski Glasnik«, ki izhaja v Beogradu, nas je dne 15. dec. presenetil z naredbo gospodarskih zadrug javnih nameščenecv. Po »Trgov. Glasniku« prinašamo to uredbo v današnji številki »Našega Glasa« v originalnem srbiskem besedilu. Naj si ga vsakdo prečita! Hkratu prinašamo naročilo o protestni skupščini »Saveza jav. nameštenika« u Zagrebu v hrvatskem jeziku. Stavimo to da nam ne bo mogoče očitati, da smo v prevodu kako besedo zavili ali kako misel potvorili; pa tudi zato, da znova dokažemo, da Slovenci razumemo vsa tri jugoslovanska narečja ter torej prevodov iz srbščine ali hrvaščine ne potrebujemo...

Uredbo finan. ministrstva smatramo za nasilno, krivično in nepraktično. — Uredba bité v obraz svobodi. Vsak član zadruga mora plačati delež 100 dinarov ali 400 K. To je pravilno kajti z deležem 100 K ne more delati in uspevati v današnji dobi nobena zadruga. Članstvo je prostovoljno, t. i. kdor hoče, je član, kdor ne če ga nihče ne sili. Tudi sme član izstopiti iz zadruga kadar hoče. Prav. Dobra je tudi določba da se mora 20 odstotkov od letnega dobička uporabiti za rezervni fond. Pravično pa ni, da postane ta rezervni fond, ako zadruga sama preneha ali se siloma razpusti in se tekom desetih let ne osnuje nova lastnina »Glavnega Saveza Zemljoradničkih Zadruga«! Kakšno

pravico, vprašamo ima »Glavna zveza kmetijskih ali poljedelskih zadrug do fonda, ki se je zbral iz čistega dobička zadruga jav. nameščenecv? Čemu bi se tak fond ne razdelil med zadrugnike ali pa uporabil kakorkoli že na korist javnih nameščenecv, njih vdov in sirot? —

Iz vseh zadrug jav. nameščenecv se osnuje, kakor hitro se oglasilo je vsaj tri. **Savez potrošačkih zadruga**. Vse zadruge morajo, če hočejo ali ne, stopiti kot članice v ta Savez ter morajo plačati za vsakih svojih 100 zadrugnikov delež 500 dinarov ali 2000 K! Če bi kakšna zadruga ne hotela stopiti v Savez, se takoi razpusti! In razpuste se tudi zadruge, ki jih vsemogočni Savez izključi! Izključena zadruga seveda izgubi vse plačane deleže! To so pač določbe, ki bi bile le smešne, če bi ne bile mišljene čisto resno, a s golo nasilje.

A ne dovoli, da mora vsaka zadruga plačati »Savezu« za vsakih 100 članov po 2000 K; tudi vsak državni nameščenec, vsak jav. vpokoienec ali vpokoienka, vsaka vdova in sirota jav. nameščenca mora plačevati Savezu 5 let po eno desetino svojih mesečnih draginskih doklad, brez ozira na to, so li člani kakšne zadruga jav. nameščenecv ali ne. In te odtrgovane svote se nikdar nikomur ne povrnejo, nego postanejo svojina »Saveza pot. zadr.«, če na ta prestane ekzistirati postanejo last »Glavnog Saveza Zemljoradničkih Zadruga«! Zopet moramo začudeni vprašati: s kakšno pravico?! Zakaj bi se tako ogromni fond ne porabil, ako »Savez pot. zadr.« preneha, na korist jav. nameščenecv, vdov in sirot? Čemu naj bi se tudi ta fond izročil zvezi poljedelskih zadrug, ki so svoj profit iz trgov. zvez s »Savezom pot. zadr.« itak že davno spravile?

»Savez. potr. zadruga« živi iz deležev včlanjenih zadrug, a si vendarle prisvaia moč in pravico, zadruge izključiti in prisiliti da likvidirajo ter se razidejo! Priprosta namet veli, da je bolje imeti zadrugo ki ni član »Saveza potr. zadr.«, nego ne imeti zadruga sploh. Ako pa se zadruga razpusti, določa Uredba, da morajo jav. nameščeneci vzlic temu še dalje plačevati po 1 desetino meseč. dragini, doklad! — Brez zadruga ostanejo, a kaznovani so za bivšo zadrugo ter morajo brez koristi krvaveji dalje za »Savez«! To so določbe čisto komunistično teroristične narave.

A vprašamo: čemu je potreben ta desetinski odtegljaj, v kakšne svrhe naj služi, kakšno korist bo imel posamezni javni nameščenec za svojo žrtev? —

Na ta vprašanja najdemo odgovor pod II, kjer se govori o delokrogu »Saveza pot. zadr.«: 1. Savez snuje gospodar, zadruga i. n. in propagira idejo takih zadrug. — 2. izvršuje revizije. — 3. vrši nabavo blaga. — 4. organizira zavarovanje zadrugnikov. — 5. daje zadrugnikom podpore za primer bolezni, starosti in invalidnosti ter 6. končno (namesto v prvi vrsti!) naklanja zadrugam kredite!

Gotovo, ob tako ogromnem delokrogu je treba ogromnih sredstev. Za vršenje pod II, 4 in 5 navedene naloge bo Savezu hržčas sredstev že zmanjkalo. — Zakaj glavna naloga bi smela biti Savezu poleg svrhe pod II, 1 in 2 vendar **nabavljanje blaga in dovoljevanje kreditov!** Danes namreč je nabavljanje blaga za vsako zadrugo zvezano z velikanskim trudom in s silnimi troški. Potovanje tja v Banat ali

celo v Bačko ali Baranjo je nečuvveno drago, zamudno, fizično in duševno naporeno ter riskantno. Blago se za primerno ceno dobi ali pa tudi ne. In vagoni so tu ali pa jih ni. Če se dobi oboje, si zadruga lahko čestita. A vselej je blago treba takoi plačati. In v to svrhu je treba — ker se kupuje le po cele vagone masti, moke i. dr. — velikanskih vsot. Primeri se, da ima zadruga polno skladišče blaga, ki je vredno 4—5 milijonov K. — a da nima razpoložljivega denarja niti za en vagon moke, ki ji je nujno potrebna... Ako bo torej »Savez« sam neiskal, plačal in odposlal zadrugi naročnici potrebno blago, t. i. če bo hitro nabavljal in brez dolgega prerekanja kreditiral za gotovo dobo, potem bo Savez koristen. Ako pa bo Savez postopal birokratsko, če bo dovoljeval kredite le v neznatni vsoti ter le po dolgotrajnih formalnostih, potem zadruga nima pričakovati praktične pomoči! Čas je denar, to velja zlasti za naše zadruge.

Vse zahvale vredne so ugodnosti, ki se obetajo v »Savezu« včlanjenim zadrugam: 1. oprostitve davkov in taks, 2. refakcije na držav. železnicah, 3. dobava drv in premoga iz drž. šum in premogovnikov po režijskih cenah, 4. dobivanje čekov za inozemstvo po znižanem kurzu ter 5. brezplačne lokale v drž. poslovnih.

Ali vse te ugodnosti bi imeli zadruga jav. nam lahko tudi brez ogromnih troškov za »Savez potr. zadr.«, in vse te gobe dolžnosti bi lahko in bržčas bolje ter hitreje opravljal mal. oddelek finan. ministrstva, ako bi bil sestavljen iz pametnih, spretnih in urnih strokovnjakov vseh treh plemen. Finančno ministrstvo ni vprašalo nobene zadruga niti nobene organizacije javnih nameščenecv za mnenje glede nameravane uredbe! Zdaj nam io hoče kratkomalo oktroirati! Priznavamo vladno dobro voljo toda povedali smo odkrito, zakaj smatramo »Uredbo« vendarle za nasilno, nemodro in nepraktično.

»Savez i. n.« v Zagrebu je že govoril, Zdaj ima besedo še naša »Osrednja zveza i. n.«!

I. L. (Ljubljana):

Narobe svet.

(Konec.)

Ta denarna regulacija sama na sebi pa bi ostala v praksi popolnoma brezuspešna in bi ne imela nikakega učinka, kakor ga vse dosedanje regulacije niso imele, če se sočasno ne izvršijo remedure na drugem mestu.

2. Uradniškemu problemu priti je le v okom, če se zopet napravi pravilna, pravi vrednosti opravljanega dela odgovarajoča relacija med intelektualnim (duševnim) in med manuelnim (ročnim) delom. Nonsens in zopet narob svet je, da je vsak navadni delavec danes pri osemurnem delu bolj plačan, nego visok državni funkcionar, za katerega sicer obstoia šesturni delavnik na papirju, — dočim mora v praksi šestokrat delati tudi 8 in več ur na dan.

Zahteve manuelnega delavstva je privedi ob gotovem eksistenčnem minimumu na vrednosti dela primeren nivô. Ne gre da zahteva n. pr. postrešček za prenos malega kovčega iz kupa na kolodvoru v žnari stoječ izvoščkov voz 80 K ali še več in ne gre, da se pri honoriranju kakega ročnega dela uporablia žalibog običajno merilo: »To še za liter vina ni!«

Narod, ki meri vrednost dela po litrih vina, se ponižuje sam na nivô pijancev ter kaže svojo nezrelost. Ni čuda potem, če se ga ne upošteva v taki meri, kakor bi zaslužil. Ravno sedaj prihaja vest iz Amerike, da so tovarnarji sklenili staviti svojemu osebu na razpolago, da ali znižajo mezdne zahteve ali pa zapuste tovarne. Morda je ravno Amerika, ki je odločila svetovno vojno, poklicana, da napravi tudi na tem polju prva odločilne korake, saj nam je itak v vsakem oziru daleko »over«. Morda bomo smeli na njo variirati izrek: »Ex America lux!«

3. Nadalje se mora naša cela gospodarska in davčna politika temeljito reformirati ter postaviti na popolnoma drugo, zdravo podlago.

Ni namen tega članka, navajati tu podrobne nasvete; v to so pač poklicani merodajni drugi faktorji. Vendar bi bilo v obče tozadevno pripomniti, da more in mora ta gospodarska reformacija sloneti le na restavraciji javne morale, ki je tekom vojne osobito na preobratu, popolnoma izginila ter nadalje na restavraciji dela in reda. Nehati mora pač pohteti po lahkem »zaslužku«, ki zapeljuje vse mogoče ljudi k veriženju in tihotantstvu, odvracajoč jih od poštenega in resnega dela; nehati mora ples okolu zlatega teleta in osebna poštenost mora zopet priti do veljave, osobito povrnti se mora veselje do rednega in poštenega dela.

Le več dela, več intenzivnejšega dela na vseh poljih gospodarstva le povišanje produkcije more nas rešiti neznosnih razmer ter dovesti do tega, da si bodeva v doglednem času ponudba in povpraševanje držala ravnovesje, s čimer bodo tudi sedanje abnormalne draginske razmere izginile. Do tega spoznanja na gospodarskem polju se je prerilo n. pr. uradniško osebje dunaiskih občinskih podjetij, ki je pred kratkim predlagalo samo dunaiskemu občinskemu svetu, svojemu delodajalcu da se služba oziroma delo v podjetjih reorganizira tako, da potrebna dela opravlja manjše število nastavlencev, ki je bolje plačano ter naj se uvedejo še nekatere druge reforme, ki bi zagurale, da se opravlja služba bolj eksaktno in predvsem da se tudi več dela. To omenjam seveda le kot ilustracijski faktum.

Glede davčne politike — bi bilo vobče pripomniti, da jo je tako reformirati, da bodo gospodarsko šibkejši sloji manj obteženi, kakor gospodarsko krepkejši. Da pripada uradništvu gospodarsko šibkejšim slojem države, o tem ni potreba nikakega dokaza. Uradnik — sploh nameščencec s fiksnimi dohodki — tega fiksuma ne more poljubno raztegniti kakor bi to potreboval; ono »priradenje« pri slovenskih uradnikih do sedaj pač še ni v navadi. Če pa uradnik ni v položaju vstvariti si dohodkov v poljubni množini, potem je logično, da ga tudi davek v oni meri ne bi smel zadeti, kakor zadeve pridobitne sloje, obrtnike, trgovce, tovarnarje, zdravnike itd., ki lahko zahtevajo za svoje izdelke, za svoja opravila poljubne cene. Trdi se lahko, da n. pr. nobeden producent ne plača svojih predpisanih davkov sam, nego jih jednostavno prevajajo na ramena konsumentov in baš uradniki so konsumenti kat eksoten. To ima posledico, da mora uradnik plačevati ne samo svoje lastne davke, marveč mora prevzeti pri nabavi katerekoli predmeta svojih potrebščin še del davka producentovega.

To je uvidela že avstrijska uprava ter odvzela zadnja leta svojemu civilnemu uradništvu vse na službenih prejemkih sloneče davke. — in le za te gre seveda, — kakor je bil n. pr. avstro-ogrski častniški zbor že a priori oproščen vsakega davka na svoje častniške prejemke.

4. Zlasti je restavrirati avtoriteto, zasebno in državno. Avtoriteta obstoja več ali manj v ogledu, katerega ima oseba ali korporacija v večjem ali manjšem krogu in s katerim ima pravico voljati na delanja drugih. Kierkoli se je človek združil v gotovem številu skupaj v svrhu dosege skupnega cilja, — povsod opazamo, da tega cilja ni možno drugače doseči nego s tem, da en del ukazuje drugi del pa ukaze izvršuje. Dobrobit rodbine sloni na avtoriteti staršev, dobrobit državljanov pa na avtoriteti države, na avtoriteti njenih oblasti. Kdor negira avtoriteto, bodisi zasebno bodisi državno, prodajra anarhijo.

Konec mora biti že vendar enkrat onega vpitja po naših dnevnikih in prežvekovanih fraz o »svobodi« in o »demokraciji«, kakor n. pr.: »Saj imamo vendar svobodno državo, saj smo si pridobili svobodo, saj smo demokratije itd.« Prineslo nam je že nebroj zla in ga še bo, ker se na ta način, dasi nehote, državna avtoriteta izpodkopava.

Nihče ne pove ljudstvu, kaj naj razume pod besedo »svoboda in demokracija«, in prav nič ni čuda, da si je takorekoč vsak človek, gotovo pa vsak sloj prebivalstva ustvaril oziroma prikočil pojem svobode na svoj poseben način. Tako je mogoče, da si izmišlja producent, da sme poljubno odirati konsumenta; delavec, da sme zahtevati poljubno mezdo; zločinec, da sme poljubno krasti in ropati itd.

Kako morejo take fraze zmešati preprosto ljudstvo dokazuje drastičen odgovor, katerega je dal neki poštni uslužbenec, poklican na neko okrajno oblastnijo radi neupravičenega izvrševanja čevljarškega obrta. Možakar je bil skrajno začuden in ogorčen, da ne sme izvrševati čevljarstva, če nima dovoljenja predpostavljene službene oblasti in ne obrtnege lista ter je rekel:

»Ta bi bila lepa! Saj smo vendar v svobodni, demokratični državi; delam torej lahko kar hočem!«

Take in podobne opazke se sliši lahko vsak trenotek med ljudstvom in neverjetno, — a resnično je, da se dobe celo inteligentni ljudje, ki na vprašanje kaj je razumeti pod besedo »svoboda« in »demokracija« ne morejo dati pravilnega odgovora. Ne morejo zlasti potnovati, da se »svoboda« ne nanaša na drugo, nego na nacionalnost, in da mora biti vse drugo urejeno v naši državi ravno tako, kakor je to urejeno v drugih državah, to je, da morajo obstojati vse one, izrečno v zakonih gibanju posameznika postavljene meje in pa še posebej one nezapisane etične meje brez katerih človeška družba sploh obstojati ne more, ne da bi zapadla anarhiji.

In baš državni uradniki, sploh javni nameščenci, so v prvi vrsti poklicani, sodelovati v odločilo meri pri zopetni vzpostavitvi reda in avtoritete.

To naj bi bile nekatere skromne misli o našem uradniškem problemu in ntega sanaciji. Morda se zde Osrednjemu odboru Zveze javnih nameščencev zadosti važne, da začne velikopotezno uradniško

akcijo ali sploh sproži diskusijo, s čimer bi članek našel rodovitna tla oziroma bi dosegel svoj namen.

Da vse napisano ne bo vsem všeč, da bo celo morda tu in tam zamera, — o tem ni dvoma: to je pač naravno. Saj pravi Anglež: »Many men, many minds« ali po domače: Vsi ne gredo pod jeden klobuk!

Apel na državne nameščence, ki so v „organizaciji javnih nameščencev, somišljenikov SLS v Ljubljani“.

Poslanci SLS so odklonili prisego kralju Petru...

Maja meseca leta 1919, smo državni uradniki prisegli vladajočemu kralju Petru udanost in zvestobo. Slavnosten je bil tisti trenotek za nas vse! Prisegli smo z navdušenjem in z iskreno ljubeznijo do naše ujedinjene domovine in do naše narodne dinastije. Kralj Peter, vnuk slavnega osvoboditelja Srbije, je tudi naš osvoboditelj; ponosni smo in srečni, da ga smemo imenovati tudi našega kralja.

Pod krinko katoličanstva voljeni poslanci SLS pa mu odrekaajo prisego...

Dr. Kovačičeve besede jih še vedno niso izpreobrnilo...

Tovariši! Spoštovanje do naše dinastije in naš stanovski ponos nam narekuje, da se ločimo od SLS za toliko časa, dokler vlada v njej sedanja antidinastična struja.

„Organizacija javnih nameščencev, somišljenikov SLS se naj temu našemu zahtevku vkloni in se naj razide!“

V Ljubljani, dne 23. decembra 1920.

Več državnih uradnikov.

I. J. ST.:

„Naš Glas“ — naše orožje.

Si vis pacem, para bellum!

Ako želiš si miru,

bodi pripravljen na boj!

Kaj, že zopet boj? Da, življenje je boj, in človek se bori, dokler živi.

A mi potrebujemo nujno miru, na zunaj in na znotraj; za zunanji mir naj skrbijo naši diplomati z „uma svitlim mečem“, naš novi državni zbor in pa končno — „zveza narodov“. Notranji mir pa, t. j. mir v naših razkrojenih živcih, v naših službenih razmerah, v našem državnem in privatnem gospodarstvu in domačem gospodinjstvu, t. j. onj mir, ko prihaja posameznik v dobrodejno duševno ravnovesje — ta mir si moramo priboriti mi sami!

Človek, gospodar nad vesoljstvom, naj zaživi zopet notranje življenje „dobre volje“; naj doseže onj mir, ki so ga pred dvema tisočema let oznanjali krilati božji poslanci nad betlehenskimi hlevom: „mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

A za vsak boj je potrebno orožje! — Vojak brez orožja, brez puške in streliva je nesmisel. Kako naj nastopa proti množno oboroženemu neprijatelju? Vendar ne z golima rokama!

In za naše neizogibne nastope v javnosti je „Naš Glas“, glasilo „Osrednje zveze“ javnih nameščencev in vpokojenec, najbolj pripravno orožje za brambo in morebitne izpade: ž njim oboroženi bomo nastopali za obrambo prirodnih in pridobljenih pravic; kajti le „bdečim

in čuječim“ (*vigilantibus jura*) se priznavajo pravice! Naše glasilo bodi naš govorniški oder naša »rostra«, kjer bomo mogli prosto nastopati in razpravljati svoje različne razmere in nazore, potožiti svoje reve in težave in staviti primerne, uvaževanja vredne predloge!

Kdor bi trdil, da nima „Naš Glas“ za izboljšanje naših gmotnih razmer nikakih zaslug, ta bi govoril neresnico; zato je naša sveta dolžnost, da si ohranimo svoje duševno orožje tudi v bodočnosti s tem, da ga z naraščajočo in pridnim in mnogoličnim dopisovanjem podkrepimo!

Povod temu članku je dal alarmantni klic uredništva našega glasila, da „Naš Glas“ po novem letu z dosedanjimi dohodki ne more več izhajati radi prevelikih stroškov za papir in za tisk!

Trdno pa upam, da ta urednikov opomin ne ostane „glas vpijočega v puščavi“, ampak da se mu odzove celokupno naše uradništvo in vsi vpokojenci v toliki množini z naročili, da bode število naročnikov naraslo na 5000 do 7000 plačanih izvodov!

Naše neboljeno dete še ni prebolelo vseh otroških bolezni, in ako mu sedaj ne pomoremo na trdne noge, potem nam ga zamore „živlienske sovražne sile“!

Vsi pošteni lečniki v podobi starih in novih naročnikov naj stopijo v posve-tovalno sobo in naj soglasno sklenejo:

„Naš Glas“ je sposoben krepkega in zdravega življenja, samo premalo „železa“ = novcev ima v svojih žilah! Ako mu preskrbimo to neizogibno zdravilo v podobi večjih dohodkov, potem mu je življenje zagotovljeno in razvil se bode po naravnih zakonih v krepkega in podjetnega mladeniča! — Fiat! —

Za novo leto nimamo primernejšega voščila vsem naročnikom dopisnikom in podpirateljem „Našega Glasa“ nego tole:

**„Naš Glas“ naj bode nam orožje,
in svet postani — carsvo božje!“**

L. P. (Ljubliana):

Naša bodočnost!

Naslov je tako raztezen. Vsak nameščenec poreče:

saj skrbi država za nas, imam dohodke da vsaj izhajam in

ko grem v pokoj, mi je tudi nekaj zagotovljeno.

Vse te lepe besede so sicer precej resnične, a poglejmo jih:

Država daie dohodke take, da komaj živiš, ne da bi mogel si oskrbeti tudi najpotrebnejše obleke, obutve, o perilu ni govora.

Največji revež si pa, ako ti je sreča mila, da doživiš leta ter bi rad šel v »zaključeni pokoj«.

Tovariši! Naša osrednja zveza pre-mišlja na vse strani kako odpomoci najnujnejšim potrebam svojih članov: mnogo deputacij, prošnja zahtevani, še skoro celo groženi je storila. A bodimo odkriti pri situaciji, po prevratu je nemogoče vse sloje človečanstva zadovoljiti. Zato tudi ras nastavlencev ne. Papir, ki se nam nameče, zadostuje jedva za koruzno moko, mleko, mast, kruh, krompir.

Osrednja zveza nas vedno tolaži, da država ne zmore tako velikega dodatka k dražinskim dokladam itd. Torej si — pomagajmo deloma še sami, zbirajmo sami kajti revež je tisti, ki ga bolezen starost ali kaka druga nezgoda dobi nepri-

pravljenege! Zatorej še enkrat — zbirajmo fond, združimo se ter skrbimo sami zase — potem bomo spoštovani ne le kot javni nameščenci ampak soloh kot ljudje, ki kaj imajo!

Kako naj začnemo? Poglejmo! Pred vsem je treba gmotnih žrtev, katere naj vsak nameščenec utrpi. Koliko? To je odvisno od članov, ki se naj bi prostovoljno zglasili ter zavezali v slučaju smrtne nesreče tovariša, žene njegove ali odraslega nepreskrbljenega otroka pomagati ter se bi na ta način gojila tudi vzajemnost in prijateljstvo.

Torej koliko? Vzemimo slučaj, da se jih zglesi 200. Vsak bi prispeval v slučaju smrti kolegove ali njegovih družinskih članov znesek a 10 K. Tako bi dobil dotičnik znatno podporo 2000 K. Izključeno je dobiti toliko od države. Ali jaz se ne bi zadovoljil z 200 člani, moralo bi nas biti 2000.

Marsikdo poreče: To je pa že preveč, da naj plačujem toliko! Saj sem še mlad! Počasi, tovariš! Ako si mlad, ni nikier pisano, da učkaš starost — v slučaju smrti so pa le svoici deloma preskrbljeni.

Gotovo se ne zavzemam za preie označene prispevke ampak sem za vsako pametno gospodarsko ureditev te dereče nesreče za slučaj smrti.

Enako važna je združitev v strokovni organizaciji kajti v ednosti je moč. Prav posebno priporočam tovarišem tudi po deželi, da bodi vsak posamezni nameščenec naročen na »Naš Glas«, ki bodi naš močan glas in ne glas vpijočega v puščavi! Vsak nameščenec naj žrtvuje teh par kronic za našega zagovornika, naš organ. Ako ugasne list se nas ne bode vpoštevalo. — Naročnite, čitate ter pišite v »Naš Glas«, kjer so priobčiti vse naše želje ter zahteve.

Še enkrat apeliram na razsodnost tovarišev: bodimo pripravljeni! Zbirajmo, združimo se ter delajmo za našo bodočnost!

MOLKOV ANTON.

Pristojbe.

Pozorišče: Podeželsko mestece na Gorenskem.

Začasni ukaz finančna odredba, zakon, proračun, dvanaistine ili srbski tarif! Kakor ploha — in ti brez strehe. Rekurz proti vojnemu dobičku... Kakšen kolek? Nekaj o dvanaistinah sem že bral v novinah: vse to je na v veljavi že pred tedni... In jutri poteče 30-dnevni rok! No, moj klient me bo lepo zahvalil, če zamudim rok. E prijatelji finančni svetnik in vodja okrajnega oblastva je odmeril ta nezaslišani vojni davek, on mora tudi vedeti kakšen kolek je potreben za pritožbo. Teda! — haidi do poduk!

Potrkam — nobenege odziva. Potrkam, trkam — vse zabadava. Vstopim nebozvan.

»Sluga pokoran, gospod svetnik!«

»Tiho; ne motiti!« bevske svetnik in bulji v neki papir na mizi.

»Oprostite da te motim.« sem se opravičeval ponižno in stopical semtertita sem se odkašlieval.

Čakal sem tri, čakal sem pet dragocenih minut: svetnik je pa še vedno buljil v papir, ga obračal in bral, bral. Pohlevno sem izvadil robec in turobno zatromben-

tal. Nič in nič: — ne gane ga. Toda zdajci, glei: Svetnik poproži proti meni roko in iz pomiga njegovega kazalca izpoznam, da naj se mu približam. Urno sem io ubral k njegovi mizi.

»Ti si tudi jurist.« se je trudno oglasil svetnik, moj nekdanji sošolec in je prislonil svoji fiskalni meglenozeleni pogled na moja očala. »Glej, že študiram eno uro neki odstavek v odredbi — da mi noče in noče v glavo.«

»In?« Oči so mi begnile po litografirani odredbi v njegovih rokah in se zopet vprašujoče in sočutno potopile v oni fiskalni meglenozeleni pogled vsemogočne finance.

»Na, beri!« Pomolil mi je papir pod nos.

»Aha, začasni ukaz, finančna odredba zakon dvanaistin in srbski tarif —. Jeli?«

Nedostajalo mi je sicer časa, toda: Čemu bi ne pomagal graničarju, ki je bil moj sošolec in ki je v hudi stiski? On bode potem meni.

Svetnik se je okrenil proti oknu, drsal je z dlani do lešču učene svoje lobanje: jaz pa sem bral, bral zbranih misli, pazljivo in natančno.

»Aha, že vem: tale odstavek, kaj ne... O, to je lahko umljivo. Pardon, še en pot bom bral, da bo razvozliano.« Grizoč in žulječ palčev noht na levici sem se uglabljial, potanljial.

— B II. itd. itd. ... Glavne spremembe začasnega zakona etc. etc. ... obstoje v sledečem: 1. Da je nekvarno izrečne odredbe člena 12. začasnega zakona, po kateri se morajo vse pristoibine v kolkih in gotovini plačevati takoi v naprei ne glede na to kolik je znesek. **Izdana odredba**, da se v izrečno izvzetih primerih, kjer je po obstoječem zakonodajstvu nemogoče plačati pri sodiščih v naprei pristoibino kolie veličina se ne more v naprei določiti, plačue pristoibina tako in te-laj kakor je to v posameznih pristoibinskih zakonih predpisano in da se istotako v primerih zemliško-knjižnega zavarovanja dovoljuje, da se dotični posel opravi tudi, ne da bi se plačala taksa v naprei: toda v obeh primerih morajo pristoibna oblastva te takse naknadno iztirjati najkasneje v roku enega meseca...

(Konec prihodntič.)

Vsem gg. sotrudnikom, naročnikom in čitateljem „Našega Glasu“, želita

srečno novo leto

uredništvo in upravništvo.

Vestnik.

Pozor. Vsem c. g. naročnikom v Sloveniji smo priložili danes položnice. Poleg naslova smo označili vsakemu, ki nam na naročnini kaj dolguje, dotično svoto z ostanek — K. Ti zneski značijo svoto, ki je do 31. decembra že zapadla v plačilo na naročnini. Prosimo vse, da nam te zneske namudoma nakažejo zajedno z naročnino za I. četrtletje 1921.

Naročnikom izven Slovenije, katerim je naročnina že potekla, oziroma v kratkem poteče, smo pa označili poleg naslova dan, do katerega

fe naročnina plačana in jih prosimo, da jo potom nakaznice čimpreje obnovijo, ker jim sicer list s prihodnjo številko ustavimo.

Vse gg. tovariše ponovno nujno prosimo, naj store vse, da se naše glasilo razširi po vsej kraljevini. V vseh večjih krajih potrebujemo zaupnike, za nabiranje naročnikov; kdor hoče za list dejansko delati, naj se nam javi. Na opetovane pozive se nam je odzvalo doslej le par gospodov. Le s podvojenim delom in vztrajno vsestransko agitacijo nam bo mogoče list vzdržati. Tovariši! Med Vašimi prijatelji in znanci ne sme biti osebe, ki bi ne bila med naročniki našega glasila! V vsaki gostilni in kavarni, kamor zahajate, zahtevajte »Naš Glas«! Kupujte le pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu! Le s podrobnim, vsestranskim delom in neumorno agitacijo dosežemo, da se naše glasilo razširi tako kot bi lahko bilo in moralo biti razširjeno; z brezbriznostjo pa bomo dosegli njegovo smrt. Ta je neizogibna, če ne bo v bodoče več zanimanja za list. Bilo bi sramotno za nas vse, če pri tako velikem številu javnih nameščencev, ne bi mogli vzdržati svojega skromnega glasila. Nevarnost je tu, zato vsi na delo! Naš Glas naj živi!

Pri naročitvah prosimo za popolne in čitljive naslove; pri spremembah vedno tudi navedbo prejšnjega naslova. Uprava.

Kulturni škandal za vse slovenske javne nameščence bi bil ako bi Osrednja zveza s 53 strokovnimi organizacijami in z okroglo 10.000 člani ne mogla več vzdrževati svojega strokovnega glasila. In ako pomislimo, da so pri O. Z. javnih nameščencev in vpokojencev včlanjeni potom teh strokovnih organizacij največji slovenski inteligenti, bi bil tem večji kulturni škandal, ako bi moralo naše strokovno glasilo prenehati — zaradi **nedostajanja gradiva**.

Priznamo, da so v sedanjih časih materialne žrtve vsakega javnega nameščenceva ogromne in da jih — ako sploh — zmaguje samo z največjim samozatajevanjem in s skrajno nesebičnostjo. Vendar nam mora biti »Naš Glas« tako potreben kot vsakdanji kruh in od kruha si moramo odtrgavati, da prispevamo svoj obolus za glasilo.

To vse je O. Z. na svoji včerajšnji seji stvarno in enodušno sklenila, da vzdrži svoje strokovno glasilo pod vsakim pogojem.

Ker so se vse tiskarniške potrebščine ponovno podražile, smo se morali s težkim srcem odločiti, da tudi mi zvišamo »1. januarjem 1921 naročnino glasila na 25 kron za vsako četrtletje. To zvišanje pa se giblje samo v okviru neobhodne potrebe in je upravi lista daleč do tega, da bi stremela po najmanjšem dobičku. O. Z. je uverjena, da bo leto 1921, naš list okretno in oživilo ter upa, da se ji zaradi tega razmeroma nizkega povzračenja naročnine ne izneveri niti en naročnik.

Dobri članki in dopisi na naj vzdržajo med njenim članstvom še vse one, ki so zdalei stali ob strani.

Ako morejo Hrvatje vzdrževati dvoje strokovnih listov, potem mislim, da morajo Slovenci, ki smo — kakor trdimo — najbolj kulturno pleme jugoslovanskega naroda uspešno ohranjevati eno dobro glasilo.

Tovariši! Ne pozabimo, da si s strokovnim glasilom ustvarjamo svojo stanovsko bodočnost in da je »Naš Glas« orožje naše organizacije. Zato na edinstveno skupno in uspešno delo za našo pravdo!

Društvo jugoslovanskih drž. uslužbencev in vpokojencev v Mariboru je predlagalo, da vstopi Osrednja zveza državnih nameščencev in vpokojencev v Ljubljani v stiko z vsemi strankami Slovenije glede sledečih zahtev: I. Pragmatika v vsem obsegu naj stopi kakor mogoče hitro v veljavo! Posebno se je ozirati pri pragmatiki 1.) da se štejejo vsa dosedanja službena leta v napredovanje in penzijo, ne glede na to, koliko je posamezni državni nastavljenec služil v enem in istem činovnem razredu; 2.) Plače vseh drž. nameščencev naj se izenačijo kakor pri učiteljih; 3.) Akademikom uradnikom naj se izplača posebna mesečna doklada, uradniki akademiki služijo samo 30 let ali se jim pa naj vštejejo visokošolska študijska leta v napredovanje in penzijo; II. Pasivna volilna pravica naj se da vsem državnim nameščencem in vpokojencem brez razlike. III. Vsem državnim uslužbencem in vpokojencem ter njih obitelji naj se dajo najmanj 50 % znižane vožnje po vseh železnicah (državni in južni železnici). IV. V vseh državnih kopalnišnih naj se da državnim uslužbencem in vpokojencem za časa njihovega zdravljenja brezplačno stanovanje in brezplačna zdravniška pomoč, vsa zdravila in kopeli ter za znižano ceno tudi hrana. V. Proti draginji naj se izdajo takoj potrebne naredbi, kakor tudi glede izvoza živil. VI. Če bi državni zbor obstajal tudi iz senata in bi imele v njem tudi strokovne organizacije državnih nameščencev in uslužbencev svoje zastopstvo, naj pride v senat tudi zastopnik mariborske oz. štajerske organizacije. VII. Naj se ustanove posebne komore državnih uslužbencev in vpokojencev. VIII. Naj se izpostavi posebni fond za zidanje posebnih hiš v vseh državnih kopalnišnih, kakor tudi v privatnih za državne uslužbence in vpokojence, da bodo v teh hišah lahko stanovali državni nameščenci in vpokojenci za časa svojega zdravljenja. IX. Mesto Maribor naj pride v prvi razred funkcijske doklade, kakor mesto Ljubljana, ker so življenjske razmere v Mariboru tako drage kakor v Ljubljani. X. Naj se naknadno izpostavi, da dobe tudi sodniki, ki so bili volilni komisarji pri zadnjih volitvah v konstituantno, in sicer v svojih bivališčih za 3 dneve izplačano dnevnicu po 60 dinarjev, ker so morali ti sodniki delati tudi v nedeljo, katero bi bili drugače prosti in so imeli primeroma največ volilcev.

Iz užitinskih krogov se nam poroča: Dne 18. novembra smo čitali v »Našem glasju«, da nam bodo plače in draginjske doklade regulirane enako vsem drugim drž. uslužbencem. Toda rešitve ni. Rotijo nas: Počakajte, saj dobite! In mi čakamo, opravljamo točno, vestno in marljivo uradniški posel, kljub temu smo užiti uslužbenci še vedno zapostavljeni. — Od zraka in obljub ne more 140 družin živeti. Vrzite od sebe krokodilovo kožo! Odprite nastejaj srce, bodite pravični in nepristranski. Dokler ostane Šušteršičev duh na krmilu, se nam bode v Jugoslaviji slabo godilo.

Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani vabi vse one člane, ki so bili dosedaj neposredno včlanjeni pri »Osrednji zvezi«, da nemudoma vplačajo zaostalo članarino, ki je znašala do 31. marca 1920 za vsakega člana po 20 vin. na mesec in od 1. aprila do 11. avgusta 1920 pa po 1 K na mesec. Po 11. avgustu 1920 pa noben aktivni ali pa vpokojeni javni nameščeneec ne more biti več neposredni član »Osrednje zveze«. V lastnem interesu naj torej vsi oni javni nameščenci, ki so bili do 11. avgusta 1920 neposredni člani »Osrednje zveze«, pristopijo k svojim strokovnim organizacijam, da bodo deležni ugodnosti, katero jim nudi posredno članstvo pri tej zvezi.

Društvo jugoslovanskih javnih nameščencev in vpokojencev v Mariboru je

imelo dne 12. decembra 1920 pod predsedstvom viš. sod. svetnika dr. Franca Peitleria protestni shod proti rovanju nekaterih trgovskih krogov na protestnem shodu proti tukajšnjemu verižniškemu uradu. Sprejelo je sledeče resolucije:

I. Na shodu dne 6. decembra v Mariboru zbrani državni uslužbenci protestirajo proti nedopustnemu huškaniju zoper državni verižniški urad, ki vrši samo svojo dolžnost na temelju zakonov in je dosedaj edino sredstvo zoper prehudo navijanje cen ter ima vsaj lokalno vrednost. Zahtevajo, da imenovani urad svoje delovanje še z večjo strogošću in brezobzirnostjo nadaljuje ter da se izrečene zaborne kazni ne spremenijo več v višji inštancah v denarne globe ker ima samo dejanska izvršitev zabornih kazni tisti učinek, katerega hoče zakon doseči. Naj se izda zakon ki določa za hušče slučaje verižništva in navijanja cen smrtno kazen!

II. Stanovanjski urad naj predvsem preskrbi državne uslužbence s potrebnimi stanovanji Društvo jugoslovanskih uslužbencev in vpokojencev v Mariboru naj se nemudoma odkažejo primerni lokali za aprovizacijo, naj se pritožbe glede uradovanja stanovanjskega urada natanko preiščejo in takoj rešijo ter naj se stanovanjski urad popolnoma reorganizira in niemu na čelo postavi nepristranski uradnik.

Kaj je z uradno obleko sodnih nižjih nameščencev? Pišejo nam: Že dve leti se obeta sodnim poduradnikom in slugam uradna obleka ki nam pripada. Stara uniforma je šla v svoj zasluženi pokoj, mesto nove obleke dobivamo samo obliube, s katerimi se pa ne moremo obleči. Pri nekaterih sodiščih so dobili uslužbenci obleko a nepopolno. Taka obleka nam ne pomaga dosti. Ali naj hodimo oblečeni pol uradno in pol civilno? Proti temu mora biti vsakdo, kdor ima količkaj estetskega okusa. Blago iz katerega so obleke narejene in kroji sta popolnoma vojaška. Zdal bomo morali nositi legitimacije, da smo v civilni državni službi in da nismo volaki, prinese na vidnem mestu, sicer nas bo lahko že vsak podčastnik ustavil in zahteval pozdrava. Ne prosimo, temveč zahtevamo čim preje uradno obleko, ki naj bo boljša kot dosedaj izdelana. Saj je ne dobimo zastoni. Ker nam gre obleka, se je nam že zmanjšala plača. Tako sedaj nimamo ne denarja ne obleke. Ako pa ne dobimo boljših obleke, naj se nam izplača obleka v gotovini po vsakoletnih dnevnik cenah. Prizadetj.

Društvo certifikatistov za Slovenijo v Ljubljani. Dne 24. novembra 1920 se je ustanovilo društvo certifikatistov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Glede na bodočo ureditev službene pragmatike je v interesu vsakega certifikatista da pristopi k društvu. Pristopnina znaša 10 K, mesečna članarina pa 2 K. Dopisi in denarni prispevki naj se blagovolijo pošiljati na »Tajništvo društva certifikatistov za Slovenijo v Ljubljani«, Tržaška cesta št. 12. — Društveni odbor.

Tovariši! Zahtevajte po vseh lokalih, kamor zahajate, »Naš Glas«! Nabavljajte svoje potrebščine le pri tvrdkah, ki inserirajo v »Našem Glasu«!

Pravila

društva vpokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

§ 1. Ime in sedež društva. — Društvo se imenuje: »Društvo vpokojenih javnih nameščencev za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani.

§ 2. Namen. — Namen društva je ščititi in pospeševati gnotne, stanovske in gospodarske interese članov. Razmotrivanje verskih in političnih vprašanj v društvu nima mesta.

§ 3. Sredstva za dosego namena. — Gmotna sredstva dobiva društvo iz rednih dohodkov (pristopnina in članarina) ter iz izrednih dohodkov (darila, volila, prostovoljni prispevki itd.). Namen društva pa se doseže: a) s sestavo, predložitvijo in zastopanjem vseh v prid stanovskim zadevam potrebnih vlog in prošelj, b) s prirejanjem sestankov in razgovorov v stanovskem in družabnem oziru, c) z ustanavljanjem krajevnih skupin (podružnic) ter d) z rednim shtikom z vsakokratnim osrednjim društvom javnih nameščencev in vpokojencev v Sloveniji na ta način, da je društvo pri njem včlanjeno z vsemi svojimi člani.

§ 4. Član. — Društvo ima redne in izredne člane. Vsi pa morajo biti državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter prebivati v območju Slovenije. a) Redni član postane lahko vsak vpokojen državni nameščenec in vsak vpokojen nameščenec avtonomnih oblastij brez razlike na čin in spol. b) Izredni člani postanejo lahko vdove in sirote nameščencev, navedenih pod črko a).

§ 5. Pristop. — Pristop je priglasiti pismeno društvenemu odboru v roke predsednika. Odbor odloča o sprejemu, ni pa obvezan, navesti vzroka, ako se sprejem odkloni. Proti odklonitvi je dopusten pismeni priziv na občni zbor. (§ 14-5.)

§ 5. Pravice članov. — Vsak član ima pravico: a) udeleževati se razprav pri občnih zborih in sestankih, b) jemati vpogled v sejne zapisnike in v upravo društvenega imetja, c) staviti predloge, o njih glasovati ter voliti. Samo redni člani pa imajo pravico do izvolitve.

§ 7. Dolžnosti članov. — Vsak član ima dolžnost: a) po svojih močeh podpirati in pospeševati društveno stremljenje, b) točno plačevati po občnem zboru določene prispevke.

§ 8. Pristopnina in članarina. — Pristopnina znaša tri krome in jo je plačati pri vstopu k društvu. Članarino, ki jo določi občni zbor, je plačevati najmanj za četrt leta v naprej.

§ 9. Prenehanje članstva. — Članstvo preneha: a) vsled smrti, b) po pismeni izstopni izjavi, c) z izključitvijo po predlogu predsednikovem na podlagi odborovega sklepa.

§ 10. Izključitev. — Odbor izključi iz društva vsakega člana, ki s svojim vedenjem oškoduje ugled društva, ki deluje proti društvenim koristim, ali s plačevanjem članarine zaostane za pol leta. Izključenec ima pravico pritožbe na razpisni tokom 14 dni po prejemu obvestila o izključitvi. Pritožbo, ki naj v njej navede izključenec za razsodišče potrebnega člana, je nasloviti na društveno predsednika, koji določi drugega člana. V ostalem se je ravnati po določbi § 19.

§ 11. Poslovno leto in objave. — Društveno poslovno leto traja od 1. januarja do 31. decembra. Društvene objave se priobčjujejo v glasilu

vsakokratnega osrednjega društva javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo ali pa na način, ki ga smatra odbor najbolj uместnim.

§ 12. Društvena uprava. — Društvo urejuje svoje zadeve: a) na občnih zborih, b) po svojem odboru na sejah, c) po pregledovalcih računov, d) po krajevnih skupinah (podružnicah), e) potom delegata pri osrednjem društvu javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo in e) po razsodišču. (§ 19.)

§ 13. Občni zbori. — Redni občni zbor zboruje vsako leto tekom prvih treh mesecev. O sklicanju občnega zbora obvesti člane z istovremnim naznanilom o dnevnem redu potom objave (§ 11) odbor in sicer najkasneje 14 dni pred občnim zborom.

Predloge, o katerih naj se sklepa, je prijaviti odboru pismeno najkasneje tekom 8 dni pred občnim zborom. Zakasneli predlogi pa lahko pridejo vseeno na dnevni red, ako za to glasuje večina pri občnem zboru navzočih članov. Sklepi občnega zbora so obvezni za vse društvene člane.

Občni zbor je sklepčen ob navzočnosti najmanj 20 članov, ki imajo pravico glasovanja. Ako občni zbor ob napovedanem času ni sklepčen, se otvori pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom. Ta zbor je sklepčen pri vsakem številu navzočih članov.

Sklepa se o vseh točkah obravnavanja z večino glasov. Predsednik glasuje le pri enakosti glasov in s tem odločuje. Samo o razpustu društva mora sklepati dvetretjinska večina rednega ali izrednega občnega zbora.

Izredni občni zbor se sklicuje po potrebi; mora pa se sklicati najkasneje v 4 tednih po sklepu društvenega odbora ali če to zahteva s pismeno prijavo dotičnega predloga vsaj ena tretjina društvenih članov. Za izredni občni zbor veljajo iste formalne določbe, kakor za redni občni zbor.

Vsem občnim zborom predseduje predsednik ali njegov namestnik.

O občnih zborih je voditi zapisnik, ki ga podpiše predsednik, zapisnikar in dva od predsednika imenovana overovatelja.

§ 14. Delokrog občnega zbora. — V delokrog občnega zbora spada: 1.) Poročilo društvenega odbora ter vodstev krajevnih skupin (podružnic); 2.) poročilo pregledovalcev računov; 3.) sklepanje o absolutoriju; 4.) volitev predsednika, I. in II. podpredsednika, sedem odbornikov in sedem namesnikov ter dveh pregledovalcev računov; 5.) sklepanje o došlih predlogih in pritožbah; 6.) sprememba pravil; 7.) določitev članarine oziroma denarnih prispevkov članov; 8.) sklepanje o razpustu društva (§ 20).

§ 15. Odbor. — Odbor obstoji iz predsednika, I. in II. podpredsednika in 7 odbornikov, ki jih voli občni zbor za dobo dveh let. Namestniki se volijo za dobo enega leta. V primeru izstopa kakoga odbornika stopi na njega mesto po vrstnem redu izvolitve namesnik. Odborniki volijo iz svoje srede tajnika in blagajnika, pa tudi druge funkcionarje, ako so potrebni. O načinu in nadaljnjem postopanju glede volitev novega odbora ukrepa prejšnji odbor.

§ 16. Naloga društvenega odbora. — 1. Odbor izvršuje društvene posle v sejah in izvaja sklepe občnega zbora (§ 13). Odbor sklepa o objavah (§ 12 d) ter ukrepa o njegovih poročilih. 3.) Odbor nadzoruje blagajniško poslovanje in upravlja društveno imetje. 4.) Društvenemu odboru je tudi pridržana pravica razpusta krajevnih skupin (podružnic) ali odstavljanja posameznih članov njihovih vodstev (§ 18). Vrhu tega spada v delokrog društvenega odbora vsaka zadeva, ki ni izrecno pridržana ukrepu občnega zbora ali drugače v pravilih ni označena.

Odborove seje, ki jih vodi predsednik ali njegov namestnik, sklicuje isti po potrebi; mora pa jih sklicati, ako to zahteva najmanj polovica vseh odbornikov. Sklepa pa se z večino glasov. Predsednik glasuje le pri enakosti glasov in s tem odločuje. Sejne zapisnike podpisujejo predsednik, zapisnikar in eden pri seji navzočih odbornikov.

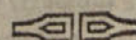
§ 17. Delokrog posameznih funkcionarjev. — a) Predsednik izvršuje vsa opravila, ki jih predpisujejo določbe teh pravil, ter zastopa društvo na zunaj in na znotraj. Njegov namestnik je I. in II. podpredsednik. Podpisuje vsako rešitev ali ukrep s tajnikom ali pa z blagajnikom, kakor pač to zahteva posebnost ali svojstvo rešitve. b) Tajnik oskrbuje vsa pisarniška dela izimši ona, ki spadajo v delokrog blagajnika — in podpisuje s predsednikom. c) Blagajnik vodi račune ter oskrbuje vsa pisarniška dela, ki se tičejo blagajniškega poslovanja — in podpisuje s predsednikom.

§ 18. Krajevne skupine (podružnice). — V vsakem kraju Slovenije, kjer prebiva vsaj 25 članov, se sme ustanoviti posebna krajevna skupina (podružnica) obsegajo vse v njenem območju bivajoče člane. Vloge o ustanovitvi takih krajevnih skupin (podružnic) sestavlja in predlaga upravni oblast društveni odbor, ki sme radi kršenja pravil ali če pade število članov pod 20, odrediti razpust krajevne skupine (podružnice). Ako vodstvo krajevne skupine (podružnice) ali posamezni člani iste svoje posle pomanjkljivo ali pa jih sploh ne izvršujejo, si pridržuje društveni odbor pravico odstavljanja. V primeru razpusta kakoga krajevne skupine (podružnice) pripada njena imovina »Društvu vpokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani«.

§ 19. Razsodišče. — Ako nastane med društveniki spor, ima vsaka prepirajočih se strank pozvati v razsodišče po enega člana, ki izvolita tretjega kot predsednika. Če se pa o imenovanju predsednika ne moreta zediniti, ga določi društveni predsednik. Tudi o pritožbah radi izključitve iz društva odloča razsodišče (§ 11). Proti sklepu razsodišča ni priziva.

§ 20. Razpust društva. — Društvo se razpusti vsled sklepa občnega zbora (§ 14), ki odloča o uporabi društvenega premoženja. Ako pa razpusti društvo upravna oblast, pripada društveno premoženje revnim vdovam in sirotam bivših članov tega društva.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1920.

Drogerija // I. C. Kotar, // Ljubljana, // Wolfova ul. 3. // 3-6
 Fotomanufaktura

Priporoča se tvrdka 4-6
Jos. Petelinc
 trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
 Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

Prečitajte v svojo korist

Vzajemna posojilnica r. z. z. o. z. v Ljubljani, preje Vzajemno podporno društvo, opozarja javne uslužbenke in posestnike, ki imajo dolgove v Avstriji, da si lahko s takojšnjo poravnavo tega dolga za dobro polovico zmanjšajo svoj dolg, ker je kurz avstr. krone sedaj še nizek. Vse transakcije izvede zadruga sama in sicer le proti povrnitvi faktičnih stroškov. Zadruga je soliden denarni zavod; posojila na posestvo po 5 1/2 %, na osebni kredit po 6 %, mala mesečna odplačila. Zahtevajte prospekt!

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.

A. Mihelič, Ljubljana

Selenburgova ulica 1. 15-3
 Trgovina s sčetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

Kavarna „Central“

19-3 se priporoča za mnogobrojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.
 Ljubljana - Sv. Petra nasip.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica **Alojzij Fuchs** - Selenburgova ul. 6.
 Kupujem staro **zlato in srebro** po najvišjih cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. - Vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. - Kupujem staro zlato in srebro, istotako briljante in diamante. 20-3

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura
 Parfumerija
B. Čvančara
 Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,
 Zidovske ul. 3, Dvorski trg 1.
 Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice. Popravila točno in cenovno. Žalni klobuki vedno v zalogi.

STAMPILJE
 Anton Černe
 GRAVEUR in izdelovatelj različnih stampilj
 Ljubljana, Dvorni trg št. 1
 17-3

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
 Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana
 Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60

VELIKA ZALOGA Na debelo! Na drobno! Solidne cene!
BOGATA IZBIRA
LASTNI MODNI ATELJEJE. OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.
 Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.
PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA
SCHWAB & BIZJAK
 LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kava. no. 85-

BARVA KEMIČNO ČISTI
 vsakovrstno blago, obleko
PERE domače perilo (pošilja po isto na dom) **SVETLOLIKA** ovratnike, zapestnice in srajce
Tovarna JOS. REICH
 Peljanski nasip 4. LJUBLJANA, Podružnica Selenburgova ulica 3
 Podružnice: MARIBOR - NOVO MESTO.